

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

SZOMBAT, 1944 február 26

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

73. évfolyam 47. szám

Stockholm bombázása

Stockholm, febr. 25.

Idegen repülők az éjjel Stockholm várost bombázták. Az eset óriási főlháborodást keltett az egész országban. A sajtó egyhangulag erélyes tiltakozásra hívja föl a kormányt. A sajtó azt a kérdést követeli tisztázni: Hogyan történhetett egy fényesen kivilágított város bombázása? Megállapítja egyben, hogy Stockholmot nem lehet összetéveszteni a finn várossal, miután azokban elsötétítéssel védekeznek az éjjeli támadások ellen. Külön kiemelik a lapok azt, hogy a repülőgépekről vészjeleket adtak le és azután következett be a bombázás.

Párisban halálra ítélték huszonhárom merénylőt

Páris, febr. 25.

A terrorista banda pörében, amelyről már hírt adtak s amely Párisban egy német haditörvényszék előtt folyt, kihirdették az ítéletet. A vádlottak közül terrorista cselekmények miatt 23 at halálra ítélték.

Dietrich sajtófőnök kijelentései

Berlin, febr. 25.

A kanyev-korszoni katlanból kiszabadított német hadosztályok három tisztjének előadása után Dietrich német birodalmi sajtófőnök ezt mondta a német és a külföldi sajtó képviselőinek:

Az igazság ügye most rosszul áll a világon. Egymásután három világos eset fordul elő, amikor a szövetségesek nyilvánvalóan megtévesztették a világ közvéleményét:

1. A cassinói megtévesztés, amelyet a cassinói apát írásbeli tanúságtétele és a pápai hatóságok nyilatkozata kétséget kizáróan feltárt.

2. Rendszeres elhallgatása annak a ténynek, hogy London ellen nagy német légi támadások voltak.

3. Az valótlan állítás, hogy a cserkasszi katlant felszámolták. Ezzel az állítással a kiszabadított német hadosztályok tisztjei ma itt végeztek.

Sajnos igaz jegyezte meg azután Dietrich sajtófőnök, hogy a hazugság sokszor gyorsabb az igazságnál, de épp olyan bizonyos, hogy a publicisztika terén végül mégis az igazság jut érvényre.

Új rádióállomás. Kisenevben Besszarábia tartomány fővárosában ünnepélyes keretek között üzembehelyezték az újonnan létesített rádióállomást. A megnyitáson Olym Stavrat tartományi főnök és kísérete is megjelent.

Az ellenség átkelési kísérletei a Gari folyón meghiusultak

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága közli.

Krivojrog harc térségében csekélyebb volt a harctevékenység, mint az előző napon; a szovjetek több előretörését a németek visszaverték. A német csapatok támadásai Sveningorodkánál területnyeréssel jártak. Saskovtól keletre a belsevisták csökönységgel vezetett támadásai meghiusultak, amelyek során a németek szétlőtték nagyszámu szovjet páncélost.

Saskovnál és a Pripjed-mocsarak térségében délre a német támadás sikeresen folyt. A Berezina-tól délre, Rogacevtől északra és Vitebszktől délkeletre az elhárító harcok változatlan heveséggel tovább tartanak. A német csapatok meghiusították az ellenség összes áttörési kísérleteit, elrezteltek, vagy meghiusították helyenkénti betöréseket, miközben súlyos veszteséget okoztak az ellen ságnak emberben és anyagban egyaránt.

A Dnó mindkét oldalán az Ilmen- és Pejpusztó között és a Kleszkau-Luga vasutól nyugatra az ellenség megkísérelte a német elszakadási hadmozdulatokat áttörni.

Narva térségében újból fölélényült a harctevékenység. Egy előző napon történt betörés megszüntetésére indított német támadás, az ellenség erős ellentállása dacára sikerrel halad előre.

Olaszországban Nettunó hídfőjében több szakaszon a német rohamcsapat támadások a német állások megjavítását eredményez-

Hitler fogadta a Cserkasszinál felszabadított német hadosztályok parancsnokait

Berlin, febr. 25.

A vezéri főhadiszállásról jelentik a Német TI-nak:

A Cserkasszitól nyugatra elvágott német harci csoport felszabadítása után Hitler főhadiszállásán az ott bekerített csapatrészek parancsnokait fogadta:

Lieb altábornagyot, azoknak a csapatoknak a parancsnokát, akik az áttörés alkalmával a rohamcsapatokat a zárógyűrűn át vezette; Gillet, a fegyveres SS altábornagyát és a Viking SS páncélos hadosztály parancsnokát, akinek germán önkenteseiből álló hadosztálya vezetése alatt a legsúlyosabb harcokban ismét kitüntette magát, továbbá Leon Degrellét, SS rohamosztályparancsnokot, a vallon SS önkéntes dandár vezetőjét, aki a dandár parancsnokának hősi halála után a vezetést

ték. Az Apriliától délre a németek a körülzárt ellenséges erőket szívós ellentállás dacára szűkebb területre szorították, amelynek során 400 hadifogoly jutott német kézre. Erős tüzértől és vadásztüzértől támogatott tehermentesítési kísérlet a német elhárító-tüzében összeomlott.

Német távlövő tüzértől hirtelen támadta az ellenség hajókirakódásait Nettunó hídfőjében és több ellenséges szállítóhajót visszafordulásra kényszerítette.

A déli arcvonalon meghiusultak az ellenség támadásai Castel-Fortelnál.

Az átkelési kísérleteket a Gari folyón a németek szétverték.

A többi arcvonalról nem jelentettek különösebb harctevékenységeket.

Északamerikai bombázó kötelékek erős vadászvédelemmel tegnap délelőtt berapultak Németország déli területe fölé. A harcra készségre beállított német léghárító erők megakadályozták az ellenséges repülőket tervezett zártorsú támadását. A németek egyrészt légiütkezésekben, másrészt a légvédelem lelőtték 45 ellenséges repülőgépet, köztük 42 bombázót. Az ellenség a támadásra indított repülőgépeinek a felét elvesztette.

Néhány ellenséges zavartkeltő repülő elmúlt éjjel bombát dobott helységekre Németország nyugati részén.

Nehéz német harcrepülő kötelékek további hatásos nagy támadást intéztek London ellen, amelynek nyomán kiterjedt tüzek és rombolások keletkeztek a város több részén.

átvette és a döntő áttörési harcokban kitüntette magát.

A Führer a parancsnokoknak személyesen nyújtotta át a magas kitüntéseket személyes bátorságuk és csapataik hősi harcainak elismeréséül. Lieb altábornagy a Führer kezéből vette át a vaskereszt lovagkeresztjéhez a tölgyfalombot, Gillet a fegyveres SS altábornagyja és SS csoportvezető a vaskereszt lovagkeresztjének tölgyfalombjához a kardokat és Leon Degrelle SS főcsoportvezető a vaskereszt lovagkeresztjét.

További magas kitüntéseket kaptak csoportvezetők és közlegények, akik kitüntették magukat. A kitüntéseket közvetlen parancsnokaik nyújtják át nekik.

A Führernél kihallgatáson megjelent

maga rangu tiszték beszámoltak a súlyos és nehéz harcok lefolyásáról, amelyek heteken át tartott körülzárás után eredményes áttöréssel végződtek.

Churchill megtekintette a londoni bombakárokat

London, febr. 25.

„Eppen olyan a helyzet, mint korábbi időkben” — jelentette ki Churchill a londoni rádió jelentése szerint — amidőn a legutóbbi német légitámadás által sújtott városrészeket megtekintette. Ez volt az egyetlen megjegyzés — folytatta a rádióbemondó —, amit a miniszterelnök a pusztulás láttára tett, a sokszáz ember gyűrűjében.

Hadifoglyok kicserélése

Stockholm, febr. 25.

Bernadotte svéd herceg visszatért londoni utjáról. Londonban a Vörös Kereszt vezetőivel és több képviselővel folytatott tárgyalásokat. Küldetésének célja az volt, hogyan lehetne újabb hadifoglyok kicserélését keresztül vinni. Egyelőre beteg és sebesült német hadifoglyok Svédországba való szállításáról van szó.

Ezzel a hírrel áll összefüggésben a közlés, hogy Richard Law és Sir Alfred Knox megbízást kapott, igyekezzenek Svédországgal tárgyalásokat kezdeni, amelyek célja szintén német hadifoglyok átszállítása Svédországba.

A Szovjet-Unió költségvetése

Stockholm, febr. 25.

A Szovjet-Unió 1945. évi költségvetési adatainak egy részét most közzétették a nyilvánossággal.

A költségvetés 245 milliárd rubel bevételt és 268 milliárd rubel kiadást irányoz elő. A kiadásokból hadicélokra 218 milliárd rubelt fordítanak.

Kanada csatlakozik a Pánamerikai Unióhoz?

London, febr. 25.

Kanada belátható időn belül huszonekettedik tagállamként csatlakozik a Pánamerikai Unióhoz és ezzel meglazítja az angol birodalomhoz fűző kötelékeit — írja Donald Collier a „Daily Mail” hasábjain. Kanada ezirányú elhatározására vall: 1. Halifax javaslatának visszautasítása, hogy Kanada a háború után szorosabb kapcsolatra lépjen a birodalommal. A javaslatot Mackenzie King kanadai miniszterelnök utasította vissza. 2. Kanada Mexikóban, Cubában és más latinamerikai államokban külön követségeket akar létesíteni. 3. Kanada már többé nem agrárállam és növekvő iparát, valamint figyelemreméltó kereskedelmi flottáját a háború után foglalkoztatni igyekszik.

Örök-diák

Végtelenbe nyuló éjszakákon, akár félálomban, akár egészben, ott ülök gyakran a piarista gimnáziumban, a faragott padok közt, befejezek egy megkezdett, de idő előtt abban hagyott monogramot s úgy hajti valami, hogy siessek, mert elkések. A bánáti kis város zegzugos utcái során járva, aztán csodálatos módon összevegyül az ot-tani rendház a szegedivel, nekem sut-tognak az Tisza felé néző öreg fák, az árnyékuk megnövekedik és szinte hallom az eltávozott lelkek bucsúüze-netét, amint meglátogatják a hajdani hajlékot.

Összeszregorodva, kutakodva a vég-telenben, amit a kényelmes ember szeret semminek nevezni, évtizedeket repülőket vissza, lábujjhegyen járok, hir-telen és szögletesen meghajtom magam, mert elhaladt előttem Kiss Sándor, vagy Linder Róbert megtestesült jó-sága. Csak félfő tisztelettel tudok fel-tekinteni rájuk, pedig soha nem bán-tottak senkit. A gyerek gondol így az apjára, akit nagyon szeret, még akkor is, ha a sarokba térdeltette.

Nem tudom, más hogyan van vele, de nem csak a diákkorom, hanem az egész életem össze van forradva ezzel a két piaristával. Ballagok, elmerült-ségemben nem ismerem meg a jó-ismerő-öket sem, még mindig a régi utcákat rövöm s mikor valami pajkos gondolat nevetlenkedik felém, hirte-len megrezzenve nézek körül.

— Jaj, ha meglátna Linder páter, az most kiolvasná a szememből a gon-dolatomat!

Tőle tartok jobban, hiszen Kiss Sán-dor költő volt s azok megértőbb lel-kek, tud tudnak hatolni a látható ha-táron is, megértik a gyerek vibráló, kiszámíthatatlannak tetsző lelkének el-eszúsásait, szeretik a gyereket, nem az ellenséget, a kezükre adott nyers matériát nézik benne. Nem mintha Lin-dert félre lehetett volna bármivel ve-zetni, hiszen elég volt, hogy szemébe nézzen a gyerekek s csak annyit mondott:

— Te most hazudsz!

— Igenis, tanár ur, hazudok.

Egy hosszú életre való ajándék az, amit akkor kaptam tőle.

— Ne folytasd, nem vagy azok közül való, akiknél ez kifizetődik. Mert szent igaz, hogy nagy tőke, ha valaki bánni tud vele. De ahhoz más típus kell.

Már most, jelentem alássa a más-világra, furcsán kamatozott ez nálam. Előfordult, hogy ott lebegett már a számon a füllentés társadalmi kény-szere, mikor megtorpantam és kimond-tam az igazat. Szenzációs volt a ha-tása. Az emberiség nagy része ugyanis fel van készülve rá, hogy hazugságot hall, az arra adott válasza rendezke-dik be, aztán az igazsággal nem tud mit csinálni, zavarba jön. Elvágtam az okoskodásnak fonálát. Megbukott. Hozzá teszem még azt is, hogy a ha-zugságtól maradhattam volna kedves cimborája, de az igazságot képtelen volt elvi elni.

Tanultam tőle még más valamit is, de ezt már nem tudtam mindig be-tartani. A Luther Márton híres mon-dását:

Es gibt auf Erden kein grössere ist,
Als wer seiner Zunge Meister ist.
Viel den-en, wenig sagen.
Nicht antworten auf alle Fragen.

Ha néha nagy ritkán meg voltam magammal elégedve, (végtére szabad nekem is elfogultnak lennem öna-gammal szemben), a mosoly lobogó-ját félárbóca eresztettem az ajkamon, a mellembe kidüllesztettem s hango-san kurjantva abban a hiszemben, hogy nem hallja senki, azt mondtam:

Nagysikerü hangversenyt adnak a bánáti művészek Szegeden

Szeged, febr. 25

Mint már jelentettük február 20-án Falvay Mihály operaénekes hangversenyt adott Szegeden, melyen bánáti előadók is részt vet-ték. Bánd Anna színésznő versek-kei. A Marok testvérek ének-számokkal, Vitkay Gyula szerze-ményeivel és mint zongora kí-sérő valamint Marok Ernőné mint zongorakísérő. Az előadókat na-gyobb társaság kísérte a határon tulra.

Szombaton a hangverseny fő-próbáján már résztvettek a szege-di hírlapírók és benyomásaikról a következő sorokban számoltak be:

Február 20-án eljön Bánát né-hány képviselője, hogy elhozza a déli végek üzenetét. Bánát kép-viselői művészek, akik dalban, muzsikában fogják elmondani, hogy Bánát magyarjai, ha nehéz körülmények között is, de élnek és alkotó munkát végeznek. Lel-kesen terjesztik az egyetemes ma-gyar műveltséget, s fejlődéséhez is hozzájárulnak, Falvay Mihály az Operaház volt tagja a belgrádi és budapesti rádió népszerű mű-vésze rendezi meg első hangver-senyét Szegeden, melyen bánáti művészek is közreműködnek. Fal-vay mikor az Operaház elhagyta, Bánátba költözött, hogy a ma-gyar muzsika apostola legyen. Azóta fáradhatatlanul rója a vég-nélküli bánáti utakat, hogy a legeldugottabb falut is felkeresse, hogy Bánát magyarjai megismer-jék mennyit fejlődött a magyar zenei élet. A népszerű dalénekes azonban nemcsak ismerteti a ma-gyar muzsikát, hanem keres-kutat tehetségek után. Ilyen tehet-ség, akit Falvay Mihály fedezett fel Vitkay Gyula, minden taktusa sóvárgást és reményt fejez ki. Magyar lelkek zokogása, vergő-dése és reményeit mondja el ez a muzsika.

Az est másik igen értékes sze-replője Bánd Anna. A fiatal sza-valóművésznő Bánát legnagyobb színészi tehetsége, tehetségének híre már eljutott a Székesfővá-roshoz is és Bánát magyarjai kény-telenek lesznek lemondani nagy értékűkről, hogy a Székesfőváros közönsége ismerkedhessen meg egy nem mindennapi színész-egyéniséggel. Bánd Anna előadó-művészelete új hangot, új irányt jelent a magyar színjátszásban. Szeged közönsége első vendégjá-téka után minden bizonyára szí-vébe fogja zárni a fiatal művész-nőt, akárcsak Bánát magyarjai.

— Kiss Sándor, Linder Róbert, miért nem láttok most?

Mindig, mindenben csak ők kísé-rettek, miattuk igyekeztem jó lenni. Szegeden idült cinytevéséért. Továbbá a legnagyobb tiszteletet ér-demlő tanítói rend új hajtásait szem-lélve, képtelen vagyok máig is meg-menekülni az összehasonlítás elől.

— Ez az igazi piarista, gondolom, Kiss Sándorra emlékeztet, vagy Lin-derről Róbertre.

Talán csak az alakjuk, egy-egy mozdulatuk, valami a hangjukból, a mosolyukból, de az övék.

A Marok testvérek Bánát ifju-ságát képviselik a szegedi hang-versenyen. Meg vagyunk győződ-ve, hogy a két fiatal leány is be-férkőzik a szegedi szívekbe. Ma-rok Ernőné nagytudású zeneta-nárnő, aki pompás kísérő.

A február 20-iki hangverseny üzenetet hoz Bánátból. Bánát el-küldi szíve minden melegét az Alföld fővárosába és bizonyoságot szolgáltat, hogy a bánáti magya-rok értékes, alkotó munkát végez-nek. Sorakban figyelemre méltó tehetségek élnek, akik megérdem-lik, hogy helyet kapjanak a ma-gyar kultúra élharcosai között.

Értesülésünk szerint, a közel jövőben Bánát művészei reprezen-tatív est keretén belül fognak be-mutatkozni Szeged közönségének.

A hangverseny vasárnap dél-után 3 és 7 órai kezdettel volt, melyen dr. Legényei József a ki-vánságversenyek népszerű konferansziója is szerepelt. A nagysikerü hangversenyéről a sze-gedi lapokból a következő rész-leteket közöljük:

Mindenkinek valamit

A Harmonia fenti címmel ezut-tal a Bánát néhány művészt mut-tatta be Szeged közönségének a Tisza-szálló nagytermében va-sárnap tartott hangversenyén. Mi-ként már az előadás meghirdeté-sének címe is mutatja, az általá-ban szórakoztató jellegű volt, mégis a program összeállításában a komolyabb színvonalra való tö-rekvés sem tagadható meg. Ebben első sorban Falvay Mihály opera-énekes szereplését kell kiemel-nünk, aki a Rigoletto híres „Kez-tyü-áriáját”, Leoncavallo „Matti-nata”-ját, egy Schubert-dalt és Grieg ugyancsak közismert „Sze-retlek” című hangverseny dalát énekelte szép, könnyed stílus-ban, de bőven szerepeltek pro-gramján szebbnél-szebb magyar nóták és műdalok is, közöttük Vitkay Gyula néhány bájos szer-zeménye, valamint Temesváry László egy dala, (utóbbi szerző Szegeden született). Igen figye-lemreméltó és mély átélésről ta-nuskodó szavalóművészek bizo-nyult Bánd Anna, aki különböző magyar költők műveit adta elő hatatosan. Nagy sikerük volt a Marok nővéreknek is, akik bájos duók éneklésével hódították meg a hallgatóságot. Az énekszámok zongorakíséreteit Falvay Mihály számához Antos Kálmán látta el a tőle megszokott eleganciával

Opálos színű téli napokon, amikor olyan az időjárás, mintha elkészt október volna, áhitattal környékezem a szegedi rendházat, mert a gyere-korombelől nehéz sorompók válasza-nak el. Egynek érzem, egynek nézem azért a kettőt s hogy a minap korán reggel arrafelé volt dolgom, csak úgy tudtam közeledni feléje, mint kezdet-ben. Lábujjhegyen, derekamat hirte-len és felszegen meghajtvam haladtam el előtte, aggodalmas, csodavárással lesve, hogy hátha felbukkan a fisor-ban Kiss Sándor, vagy Linder Róbert alakja.

Sz. Szigethy Vilmos.

és simulékonysággal, a magyar nótákat és műdalokat Vitkay Gyula kísérte, míg a két Marok-nővér kettőseinek sikeréhez édes-anyjuk: Marok Ernőné zongora-kísérete járult. Az egyes számok között Legényei József dr. az or-szágszerte közszeretben álló mű-sorközlő kacagtató anekdotákkal és közismert színészek pompás utánzásával mulattatta a közönsé-get. Az előadást, amely délután 3 órakor vette kezdetét, este 7 óra-kor megismételték. A közönség mindkét előadást szeretettel fo-gadta és a bánáti vendégeket sü-rü tapsokkal ünnepelte.

Az idézett kritika a „Szegedi Uj Nemzedék” véleménye volt. A legszigorubb kritikusa a „Délma-gyarország”-nak van és a Szege-den vendégszereplő művészek megtanulták respektálni a legna-gyobb szegedi napilap bírálóját. A „Délmagyarország” a követke-zőket írja:

Falvay Mihály, Vitkay Gyula torontálvásárhelyi zeneszerző né-hány meglepően szép, eredeti magyar dalt énekelte. Megérde-melnék ezek a nagyobb elterje-dettséget, megvan bennük minden érték, ami a népszerűség biztos ujjára vezet, van azonkívül még más is. Csendes nosztalgia, halk magyar sohaj, amely csak a dal szárnyán tud eljutni a megértő szívekhez. („Szeretnék még egy-szer én is hazamenni...”, „Meg-fordítom kocsim rudját...”) (Ér-dekes, hogy a szegedi műkritikus egészen ellentétes állást foglal dr. Vörös bírálatával a Vitkay da-lokkal kapcsolatban. Szerk.) Bánd Anna a magyara lira gyöngysze-meiből szavalt tökéletes, kiforrott művészzettel. Ez a filigrán fiatal asszony a hang minden variáció-jával rendelkezik. Árnyalásai a suttogó sejtéstől a szenvedély ki-töréséig szinte megtestesítik a verset, amelynek rejtett szépsé-gei csak így tárulnak fel. Már körülbelül nincs is mit tanulnia, annyira készen kezdi. Marok Rózsi és Zsuzsi két kis biszu, át-menet a gyermekkorból a szívár-ványos ifjúságba, csupa muzsika-liás a lényük, álmokba olvadás a művészet titokzatos birodalma ka-pujában. Finom hangjuk, amely-ben benne van a jövő minden biztató ígérete, sok meleg tapsot kapott. Épp olyan szép volt a magyar dalegyvelegük, mint az a belgrádi rádióból ismert dal, a melyet K. Végh Vilma, a Bánát legérékesebb újságíróinak egyike fordított le, az eredetnél is szeb-ben. (A szívem én a két kezembe zárom.) A konfárálást dr. Le-gényei József, a népszerű rádió-szpiker látta el fergeteges siker-rel. Főleg közismert színészek és Pfluhár utánzásával ért el párat-lan hatást. A zongorakíséret An-tos Kálmán kipróbált művé-szetét dicséri, de épp úgy fel-adata magaslatán állott Marok Ernőné bánáti zongoraművésznő is, aki a kislányai énekét kísérte, nemkülönben Vitkay Gyula, aki a maga finom dalainak adott szár-nyat.

Ünnepelték művészeinket, em-lékezetes és szép est volt. De nem csak az előadóknak volt nagy si-kerük, hanaem az alkotó művé-szeknek is. Fekete Lajos versei-nek oly nagy és mély hatásuk volt, hogy az előadás után na-gyon sokan felkeresték Bánd

Annát, hogy elkérjék a verseket. A szegediek a hangversenyen megismerkedtek Bánát értékeivel és azokat már is szívükbe zárták.

Falvay Mihály vasárnap délelőtt fél 12 órai szentmisén Mozartól Ave verumot énekelte Antos Kálmán orgonakiséretével a fogadalmi templomban. A világhírű templomban Falvay hangja kitűnően érvényesült.

Itt kívánjuk megjegyezni, hogy a szegedi bemutatkozás lehetővé vált az a BMKSz közbenjárásának és Ambrózy Károly igazgató fáradságos munkájának köszönhető.

Ma nekem, holnap neked...

Berlin, febr. 25.

A Nya Dagligt Allehanda című lap megállapítja, hogy a legutóbbi német támadások London ellen éppenséggel nem mondhatók propaganda jellegűeknek.

A német repülőcsoportjai, egymással keskeny légközökben nyomultak London fölé és nagyszámú gyújtóbombát, de leginkább foszforbombákat ejtettek a városra. A hatás rendkívül nagyméretű volt. Annnyira nagyméretű, hogy az angol katonai légvédelmi körök is meglepte. Véleményt is adtak. Szerintük kétségtelen, a német tudományos felfedezések és kísérletek, taktikáikat lényegesen megjavította. Azóta magával, hogy a német repülőknél elmúlt pánteken éjjel sikerült London fölé kerülni, amire az utóbbi 12 hónap alatt nem nyílt alkalom. A nagy sikerből az angolok azt következtetik, hogy a németek újból megkezdték villámháborújukat London ellen.

Londonnak meg kellett győződnie, hogy a legutóbbi támadásoknál a németek nemcsak tömegesen szórták a városra a gyújtóbombákat, hanem egy új találmánnyal és új taktika alapján támadtak nagy eredménnyel.

A jó angolok megelégedtek a régi igazságot számításba venni: Cras mihi hodie tibi; vagyis: Ma nekem, holnap neked!

Moszkvában lengyel nemzeti tanács alakult

Stockholm, febr. 25.

A Moszkvában megjelenő „Volna Polska” című lap megerősíti a lengyelországi nemzeti tanács megalakítását és közli a Kosciuszko lengyel adóállomás január 30-iki közleményét. E szerint az úgynevezett nemzeti tanácsot demokratikus elemek választották meg, köztük, szocialisták és a munkás, valamint a néppárt tagjai. A közlemény hangoztatja meg, hogy a nemzeti tanács a munkások, a parasztok, továbbá intellektuális és Lengyelország kereskedelmi, valamint ipari haladó köreinek támogatását élvez. A közlemény hozzáfűzte, hogy a nemzeti tanács teljes jogkörrel rendelkezik a lengyel nép nevében, amelynek érdekeit képviseli.

KERESÜNK
cselédet és háziszolgát
 aki magyarul, németül és szerbül beszél.
 Csak józanéletű legyen. 205
OSZTÓ JÁNOS „Hungaria”-szálloda.

Gubás vendégő
 Novi-Knezsevácon (Törökkanizsán) járási székhelyen, **azonnal kiadó**, teljes leltár **eladó**. 206
 Étterem, vendégszobák, kocsis beálló.
 Érdeklődni **özv. Gubás Istvánné**-nél

Márciusban nagyszabású írói értekezlet lesz Szegeden

Szeged, febr. 25.

A Horthy Miklós-Tudományegyetem Barátainak Egyesülete Szeged és Délvidék egyik legnívósabb folyóiratát jelenti meg, a „Délvidéki Szemlé”, melynek szerkesztője: Koltay-Kasztner Jenő egyetemi tanár. A „Délvidéki Szemle” kezdeményezésére márciusban a „Szentleky Kornél Társaság”, a „Dugonics Társaság”, a „Kalangya” és a „Délvidéki Szemle” körül csoportosult írók nagyjelentőségű ankétot tartanak Szegeden.

A napokban Szegeden előkészítő értekezletet volt, melyen a következők vettek részt: dr. Batizfalvy János egyetemi tanár, dr. Hallassy Nagy József egyetemi tanár, Romhányi Gyula kultuszminiszteri titkár, dr. Draskóczy Ede, Lévy Endre, Krámer Jenő, Cuka Zoltán, dr. Sik Sandor egyetemi tanár, Vajtai István, Dorogi Imre, dr. Koltay-Kasztner Jenő és Dániel György László. Az előkészítő-értekezlet összeállította az ankét részletes programját. A tervezet szerint első nap irodalmi tárgyú előadások lesznek, a bánátiak részéről Börcsök Erzsébet egy írást olvassák fel, második nap nemzetpolitikai ankét lesz, melyen a bánátiak részéről Kristály István szólal fel, a harmadik nap tudományos ankét lesz, melyen a bánátiak részéről Dániel György László szólal fel. Az ankéttal párhuzamosan

ép- és szoborkiállítás is lesz, ahol a tárlatvezető Becskereki Szabó György. Az ankétot előkészítő-bizottság összeállította azok névsorát, akiket meghívják. A bánátiak részéről a következők nyerne meghívást: Jeszenszky Ferenc a BMKSz elnöke és a bánáti magyarság vezetője, Kovács István vicarius generalis, Gachal János református püspök, Botka Béla, kerületi előjáró helyettes, Kristály István az írói alosztály elnöke, Börcsök Erzsébet, K. Végh Vilma, Oláh Lajos, Ambrózy Károly, Láng Imre, Dániel György László és Becskereki Szabó György.

A három napos ankét felöleli valamennyi írói, nemzetpolitikai és tudományos problémáját az alföldi tájegységnek. Az ankét nem nyilvános és azon csak a meghívottak vesznek részt. Az előkészítő bizottság az előremeghatározott meghívottakon kívül még küld meghívókat, így minden valószínűség szerint Bánátból is kapnak még többen meghívót.

Az előadásokat sokszorosítják és azt öt-öt bírálónak előre kiadják és ezek nemcsak bírálják az előadást, hanem hozzá is szólnak a témához. Az írói ankét iránt országsszerte nagy az érdeklődés és több miniszter már is bejelentette részvételét.

Február hó 29-én, március 1., 2. és 3-án

„Mindenkinek valamit.”

Falvay Mihály

önálló hangversenye a Városi Színházban

A színház fütve lesz! 104 A színház fütve lesz!

Jegyek elővételben kaphatók a BMKSz becskerei fiók irodájában.

Németország nem követelt katonai erőt Bulgáriától a keleti harctér számára

Szófia, febr. 25.

Christov bolgár belügyminiszter egy népgyűlésen kijelentette, hogy Bulgáriának Törökországgal való kapcsolatát a legőzintébb barátság hajtja át. A bolgár nép körében többször beszélték arról — folytatta a miniszter —, hogy Németország katonai erő követel Bulgáriától a keleti front számára. A belügyminiszter kijelentette,

hogy Németország eddig nem követelt katonai erőt Bulgáriától. A bolgár nép — folytatta Christov — nem mond le elfoglalt területeiről. A bolgár nép feladata most az, hogy megőrizze nyugalmát és megvédje a Bakánfélszigetet. Mi egyúttaladunk az eseményekkel és legfontosabb feladatunk az, hogy a belső arcvonulat megóvjuk az összeomlástól.

A dühöngő arcvonalparancsnok

Berlin, febr. 25.

Egy felfogott rádióüzenetből kiünt a szovjet keleti harcvonalának főparancsnokán dühöngés roham tört ki, amikor megtudta, hogy a Cserkasszinnál körülzárt németek onnét kitörték. A főparancsnok személyesen ordította a Cserkasszint körülzáró csapatok parancsnokának fülébe: Ön annyira hülye,

hogy azonnal agyon kell löni, mert nem tudta a németeket elfogni. Pácsolom, azonnal köttesse magát egy ágyúcső elé és lövesse magát át a németekhez. Ismételte a parancsot!

A szerencsétlen parancsnoknak a főparancsnok üzenetét meg kellett ismételnie. Hogy követte is, arról nincs hír.

Megvételre keresünk
 207 **PIANINÓT,**
 zongorát vagy harmóniumot.
 BMKSZ IFJUSÁGA, MOKRIN

30 éves
 elvált iparos házasság céljából keresi hozzáillő komoly nő ismeretségét. Csak teljes című, fényképpel ellátott levelekre válaszolok. Leveleket „Szép a boldogság” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 210

HIREK

Vasárnap	Febr. 29 nap
20	Kat. B. Farsangv. Prot. B. Farsangv.
Hétfő	Kat. Elenóra Prot. Elenóra
21	
Kedd	Kat. Péter székf. Prot. Edömér
22	
Szerda	Kat. Hamvazósz. ††† Prot. Alfréd
23	
Csütörtök	Kat. Szökőnap †† Prot. Mátyás
24	
Péntek	Kat. Mátyás ap. ††† Prot. Géza
25	
Szombat	Kat. Géza vt. †† Prot. Sándor
26	

Időjárás: Hideg, csapadékos, majd a hó végén enyhül az idő. Február 20-án a nap kel 6:44 és nyugszik 17:13, február 26-án 6:33 kel és 17:22 órakor nyugszik. 22 perccel hosszabbak a nappalok. — **Holdváltások:** Első negyed 1-én 8 óra 8 perckor. Holdtölte 9-én 6 óra 29 perckor. Utolsó negyed 17-én 8 óra 42 perckor. Újhold 24-én 2 óra 59 perckor.

Ma a Nikolics gyógyszerész Frucht Platz (Buza tér) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszerész van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosa Becskerek (Nagybecskerek) egész területére szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Sztakity Momir lakik Horthy Miklós ucca 51. szám alatt.

Költözködik a BMKSz központi irodja. Mint már jelentettük a BMKSz központi irodája költözködik a Centrál szállóbeli helyiségeiből. Február 28. és 29-én a központi iroda átköltözik új helyiségeibe a Demkó házba. Bejárat a Papyrus könyvkereskedés előtt. A központi iroda felszólítja a BMKSz tagokat, hogy ezeken a napokon csak halaszthatatlanul fontos ügyekben látogassanak el az irodába.

Ujjáalakulási ülés. A BMKSz nagybecskereki fiókja 1944. február 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja ujjáalakulási ülését a Szövetség hivatalos Centrál-szállóbeli helyiségében, a következő napirenddel: A fiók vezetőségének és választmányának ujjáalakítása.

Szappanárak. Az ármegállapító biztos megállapította a szappan legmagasabb árát. Az árak 1944 február 15-től érvényesek. Egy darab 80 gr. súlyú szappanért jár a termelőnek 5.90 dinár, nagykereskedőnek 6.50, kiskereskedőnek 8 dinár, szappanpor termelőnek 1 kilogramért 62.50 dinár, nagykereskedőnek 68.75 és kiskereskedőnek 82 dinár. Borbélyszappan 1 darab 50 gramosért termelőnek 10.30 dinár, nagykereskedőnek 11.40, kiskereskedőnek 13 dinár. Gyermekszappan 1 darab 80 gramos termelőnek 19.60 dinár, nagykereskedőnek 21.50, kiskereskedőnek 26 dinár jár.

A tojás legmagasabb ára. Az ármegállapító bizottság következő képpen rögzítette a tojások árát. Szerbiában/termelőnél 4.75 dinár, Bánátban 5 dinár, rakodóállomáson (Szerbia és Bánát) 5.50—5.75 dinár. Nagykereskedőnél (Szerbia és Bánát) 6.75—7 dinár. Kiskereskedőnél (Szerbia és Bánát) 7.50 dinár.

Uccai telefonautomaták. A budapesti uccai automatákon úgy kapták a beszélni kívánó összeköttetést, ha 10 vagy 20 fillérest ejtett az automatába. A postaügyi minisztérium ércpénzek helyettesítésére tantuszokat veretett és azok a dohánytőzsdékben és a postahivatalokban megvehetőek.

Homonnay főpolgármester a „Miatyánk politikájáról“. A Szent Imre-városi katolikus férfiak találkozóján dr. Homonnay Tivadar főpolgármester érdekes előadást tartott „A Miatyánk politikája“ címmel. Történelmi visszapillantást vetett a politika fogalmára és hangsúlyozta, hogy a politika időtlen fogalom, épp oly örök és elmulthatatlan, mint az imádság, amellyel itt a végtelenség vetületén találkozunk. Ha az emberiség nem élhet imádság és nem élhet politika nélkül, akkor kell, hogy legyen a politikának olyan belső sugárzása, amely felemelkedik az imádság magasságába. Vajjon nincsen a Miatyánkban lefektetve a tisztultabb, becsületesebb, őszintébb és emberibb politikának valamennyi kritériuma? Mi hiszünk, hogy a Miatyánk politikája előbb, vagy utóbb elfoglalja helyét a népek és világrészek életében. El kell jönni a napnak, amikor a népek milliói tudatára ébrednek annak, hogy csak egy politika van: a mindennapi kenyér, a szeretet és megbocsátás politikája. A katolikus egyház mindig küzdött a Miatyánk politikájáért.

A csempész hagyatéka. Négy év előtt nyomtalanul eltűnt Konstantinápolyból a lengyel követség Mikicsinszki nevű tisztviselője. A tisztviselő a csempészes gyanuja alatt állott. Mivel nem került elő, a törvényes határidő lejártá után fölbontották hagyatékát tartalmazó bőröndöt. A bőröndben több millió értékű ékszert, értéktárgyat és valutát találtak, amelyet az állam javára elkoboztak.

Bérlisták hamisítása. A konstantinápolyi Saip Alpay hajótársaság két tisztviselőjét letartóztatták. Bérlistákat hamisítottak és azon az úton 60 ezer török fonttal károsították meg a társaságot.

Alkalmi postabélyegek. Szlovákia fennállásának 5 évfordulóján alkalmi postabélyegek kerülnek forgalomba. A bélyegeket szlovák hercegek arcképe díszíti.

Külső és belső gazdaságban, valamint konyhakertészetben jártas okleveles

gazdász állást keres

Cím a kiadóhivatalban — 201

Artézi fürdő Törökbecse

209 keres március 1-ére

kádmosónőt.

Négy új tábornagyot neveztek ki a szovjet hadseregben

Moszkva, febr. 25.

A Szovjet-Unió legfőbb tanácsa rendeletet adott ki, amellyel Voronov Nikolaj tüzérségi tábornagyot a fegyvernem főmarsalljává nevezte ki.

Ugyanezzel a rendelettel tábornaggyá nevezték ki Jakovljev Nikolaj tüzérségi vezérezredest, Rotmistrov Pavelt és Fedorenko Jakovot, a páncélos fegyvernem vezérezredest és Perosipkin műszaki tábornokot.

Az üzlet lelke a reklám!

Egészséges és sikeres reklámot érhet el a **TORONTAL** révén

Két forradalom

23

Hol vannak azok, akik mindig készen álltak, ha a királyoknak tanácsot kellett adni Schönbrunnban vagy a bécsi Burg termében? Miért nem adnak most tanácsot boldogtalan nemzetünknek? És hol vannak azok, akik a háboru alatt ezreknek fuvattak halálrohamot, ha egyetlen lövészáró veszendőbe került? Hol van az egész nagyszerű fajom, mely gögösen, nótásan ment el meghalni idegen mezőkre? Miért áll tágranyított szemmel, mozdulatlanul az itthoni mezőn? Négy és fél hónap múlt el Károlyi árulása óta. És ez az új merénylet megint vezér nélkül, szervezetlenül talál. Futó alakok menekülnek. Árnyékok mennek elfele, melyek egykor nagyságoknak látszottak Magyarországon. Akik pedig itt maradtak, hivatalos szobákban, szegény tiszt szállításokon az éhes, rongyos, szürke kis árnyékok, ők lehorgasztják a fejüket.

Ahol a bolsevizmus vörös keze az uralom után kapott, ráverték az első órában mindenütt. Lázadó, forró embervértől piroslottak ki ki Moszkva, Pétervár, Helsingfors, Berlin és Altona kövei — csak Budapest adta meg magát kábult zsibbadásban. Itt lenne legerősebb a szörnyű büvölet, itt, ahol Károlyi forradalma idején mindössze kétszázhatvan ezer szervezett munkás és még tegnap csak ötezer kommunista volt?

Más történet! Tulsok rohamot fújtak az osztrák trombiták a ma-

gyaroknak a háboruban. Meghaltak azok, akik ma megmenthették.

És egyszerre a cselekvés két-ségbeesett vágyát éreztem. Tenni valamit, ha bele is hal az ember, tenni valamit, ami feloldja a tétlenségbe bűvölt energiákat, megtörni a gyalázatos varázslatot. Öködbe szorult a két kezem. Dühömbe örültem ráztam a fejemet: Nem maradhat így. Holnap... Holnap haza megyek... És lehunytam a fáradtságtól a szememet.

Megint végtelen hosszúak lettek az órák. Esteledett. Lámpát gyújtottak a szomszéd szobában. Odalenn bezárták a házkaput. Mi ez? Olyan volt a dörgése, mint ha fedelet vertek volna egy nagy ládára. És mi benn ültünk a ládában és tehetetlenül vártuk, hogy kívülről eldöntsék a sorsunkat. Amíg a kapuk nyitva voltak, a házak uccahosszat fogták egymás kezét és így kis rándítás, egy mozdulat elég lett volna, hogy jelt adjon a többinek, amelyik bajba kerül. Most már vége. A kaput becsukták, a házak eleresztették egymás kezét és fuldokolva beszélve mindegyik egyedül maradt a maga szerencsétlenségével.

Kinn a sötét, fenyegető uccákban pedig szüntelenül süvítették a rablott autók. Alattomos szándékokat, ellenséges parancsokat vittek szanaszét. És a kapukon belül senki sem tudta, nem nyulnak-e hozzá azok a szándékok és parancsok az ő sorsához.

X.

Rossz óráimban hányszor vizsgáltam meg a nagy barát — a könyv. De hát van-e olyan könyv a világon, amely el tudná dajkálni a gondot, amely kinezott? Emlékszem, egyszer nagy vihar-

ban a tengeren Faustot olvastam, amíg rámvirradt. A háboru alatt egy gonosz éjszakán Toldi estéjét olvastuk anyámmal. Vajjon el tudna-e ma vinni magával a csuhás lovag, mint nyargalva megy Budára mégegyszer vivni a magyar becsületért, amint haldokolva, nagy hűségben megcsókolja Lajos király kezét? Megráztam a fejemet? Talán valami más... Nagy látásoktól örült szemmel, feketén jött és tűnt el Hamlet képe, nem tartóztattam. És Madách örök Adámja és Éva, az Éden kertjének egy késő sugára...

Lenn örjárat haladt el az ablakok alatt. Valamelyik katona végighuzta rohamkését egy leeresztett vasredőnyön, mintha valakire fente volna. Röhögés hangzott fel. Odébb mentek. Csend lett. Az óriási bünhődő város visszafafojtott lélekzete volt ez a csend.

Egy magányos autó túlkölt, az éjszakában. A Mária Terézia-laktanya felől sortűzek hangzottak. Halkan, hogy zajt ne üssek, járkálni kezdtem a gyerekszobában. A játékok között könyvek feküdtek. Képeskönyvek, színes állatok, nagy, furcsa ABC-ék. Megnéztem mindegyiket külön. És ekkor egy elnyűtt, sokat forgatott mesekönyv akadt a kezembe.

Visszaültem az ágy szélére. A könyv kinyitott. Szünidők, régi vásárnapok, szelid kis gyerekbetegségek suhantak el előtt m. Valaki csitítgat, csókol, nyugtat és félhangon olvas az ágy mellett és cirógatja a homlokomat. Anyám... Gyorsan fordultak a lapok. És amit nem tudott volna a forradalmas éjszakán se Goethe, se Arany, se Dante, se Kant, megfogta és elvonta a gondolataimat a gyerekek, betegek, a szenvedők tündérvizsgálója, az örök irgalmas mese.

(Polytatin)

Dohányjegyek kiosztása

Az állami monopol biztosságának közlése szerint az új dohányjegyek kiosztása 1944 február 23—29-iki időközben történik. A kiosztás sorrendje következő:

Február 23-án	1—1000-ig
Február 24-én	101—2000-ig
Február 25-én	2001—3000-ig
Február 26-án	3001—4000-ig
Február 27-én	4001—5000-ig
Vasárnap csak délelőtt 8—12-ig	
Február 28-án	5001—6000-ig
Február 29-én	6001—7000-ig

Március 1., 2. és 3-án azoknak osztják ki a jegyeit, akiknek ideiglenes jegyük van, vagy azokna, akik igazolják, hogy nem tudtak idején a jegyért megjelenni, valamint azoknak, akik a régi jegyüket elvesztették.

Visszaélések elkerülése érdekében okvetlen szükséges a személyes megjelenés.

A jegykiszolgáltatás hivatalos órái délelőtt 8—12, délután 14—18 óra.

A szerkesztésért és kiadásért felel

Üzvegy dr. Mara Jenőné

Uri (Herren) utca 7.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Becskerek (Nagybecskerek)

Sepp Kraft (Zápolya) utca 3.

Ujságkihordót

és rikkancsokat keres a

„TORONTAL“

Sepp Kraft (Zápolya) utca 3. szám

PERKOVÁC J.

BOR- ÉS SZESZÁRUNAGYKERESKEDÉS
LIKÖR-, RUM- ÉS GYÜMÖLCSSZÖRPGYÁRTÁS

208

Ismét raktáron tarti
mindenféle italt

Telefon 120

Telefon 120